

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Настоящият анализ се изготвя във връзка с влизане в сила на новия Закон за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/ от 01.08.2016г. и изготвянето на Областна стратегия за личностно развитие на децата и учениците. Анализът обхваща период от две години. Проучването е извършено с активното участие на представители на всички заинтересовани страни в общината. Целта е да се отразят тенденциите в Община Белослав в контекста на променящата се социално-икономическа среда в Република България и е съобразен с изискванията на нормативната уредба и Закона за предучилищното и училищното образование.

Законът за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/ определя образованието като национален приоритет, който се гарантира чрез прилагането на основополагащи принципи:

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Законът за предучилищното и училищното образование внася ново качество в нашето образование като регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата - **обща и допълнителна.**

Подкрепата на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции / детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена/ се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най- близко до мястото, където живее и учи.

В съответствие с чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Белослав е разработен с участието на представители на общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане”, директорите на училищата и детски градини на територията на общината.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

Проучването на ситуацията в община Белослав е фокусирано върху нуждите от подкрепа, разглеждани в общия контекст на социо - икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на децата от рисковите групи и децата с изяви дарби. Оценката на потребностите е основа за планирането - тя е необходима, за да може да отговори на реалните нужди, за да съответства на реалните възможности и капацитет. Анализът цели да очертае някои приоритетни потребности от социална защита, необходимостта от развитието на конкретни дейности, както осигуряване на необходимите услуги в подкрепа личностното развитие на децата и учениците.

III. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Анализ на общинската мрежа от детски градини и училища на територията на община Белослав

Образователната структура на територията на Община Белослав за учебната 2015/2016 г. и 2016/2017 г. е представена от 3 детски градини с филиали в съставните села, 1 Начално училище, 2 Основни училища, 1 Средно училище и 1 Професионална гимназия.

Общият брой на учениците в общинските училища за учебната 2015 / 2016 г. е 1012, а броят на децата в детските градини е 451. Броят на паралелките е 50. Като за учебната 2015/2016 година маломерните паралелки са били 9.

Учебна 2015/2016 година

№	Детска градина	Брой деца				Общ брой деца	От тях брой деца със СОП	
		Ясла	3-4 годишни		5-6 годишни			
			Общо	От тях със СОП	Общо			От тях със СОП
1.	ОДЗ "Първи юни" гр. Белослав	28	78		87	1	193	1
2.	ОДЗ "Щастливо детство" гр. Белослав	31	63		84	2	178	2
3.	ОДЗ "Дора Габе" с. Езерово	15	23		42		80	
Общо:		74	164		213	3	451	3

Забележка: С влизането в сила на ЗПУО всички обединени детски заведения /ОДЗ/ продължават дейността си като детски градини /ДГ/.

№	Училища	Брой ученици	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
1.	СОУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Белослав	560	51	16
2.	ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Белослав	144	14,5	4,75
3.	ПГ "Св. Димитър Солунски" гр. Белослав	130	13,5	7
4.	ОУ "Св. Кирил и Методий" с. Езерово	107	11	3,5
5.	НУ "Отец Паисий" гр. Белослав	71	8	3,25
ОБЩО:		1012	98	34,5

Общият брой на учениците в общинските училища за учебната 2016 / 2017 г. е 1005, а броят на децата в детските градини е 430. Броят на паралелките е 48. Като за учебната 2016/2017 година маломерните паралелки са 8.

Учебна 2016/2017 година

№	Детска градина	Брой деца				Общ брой деца	От тях брой деца със СОП	
		Ясла	3-4 годишни		5-6 годишни			
			Общо	Общо	От тях със СОП			Общо
1.	ДГ "Първи юни" гр. Белослав	33	82	2	82	1	197	3
2.	ДГ "Щастливо детство" гр. Белослав	34	65	1	68	1	167	2
3.	ДГ "Дора Габе" с. Езерово	14	27	0	25	0	66	0
Общо:		81	174	3	175	2	430	5

№	Училища	Брой ученици	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
1.	СУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Белослав	551	51	16
2.	ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Белослав	159	15,5	5,125
3.	ПГ "Св. Димитър Солунски" гр. Белослав	121	14	7
4.	ОУ "Св. Кирил и Методий" с. Езерово	103	12	3,5
5.	НУ "Отец Паисий" гр. Белослав	71	8	3,25
ОБЩО:		1005	100,5	34,875

Числеността на персонала в училищата и детските градини е както следва:

- Обща численост в училищата за учебната 2015/2016 година – 132,5 бр.
- Обща численост в училищата за учебната 2016/2017 година – 135,375 бр.
- Обща численост в детските градини за учебната 2015/2016 година – 87,25
- Обща численост в детските градини за учебната 2016/2017 година – 87,25

2015 /2016 учебна година

№	Училища	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
1.	СОУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Белослав	51	16
2.	ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Белослав	14,5	4,75
3.	ПГ "Св. Димитър Солунски" гр. Белослав	13,5	7
4.	ОУ "Св. Кирил и Методий" с. Езерово	11	3,5
5.	НУ "Отец Паисий" гр. Белослав	8	3,25
	ОБЩО:	98	34,5

№	Детска градина	Педагогически специалисти	Непедагогически персонал
1.	ОДЗ "Първи юни" гр. Белослав	16,5	24
2.	ОДЗ "Щастливо детство" гр. Белослав	13,5	17
3.	ОДЗ "Дора Габе" с. Езерово	7,25	9
	Общо:	37,25	50

2016/2017 учебна година

№	Училища	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
1.	СУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Белослав	51	16
2.	ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Белослав	15,5	5,125
3.	ПГ "Св. Димитър Солунски" гр. Белослав	14	7
4.	ОУ "Св. Кирил и Методий" с. Езерово	12	3,5
5.	НУ "Отец Паисий" гр. Белослав	8	3,25
	ОБЩО:	100.5	34.875

№	Детска градина	Педагогически специалисти	Непедагогически персонал
1.	ДГ "Първи юни" гр. Белослав	16,5	24
2.	ДГ "Щастливо детство" гр. Белослав	13,5	17
3.	ДГ "Дора Габе" с. Езерово	7,25	9
	Общо:	37,25	50

Обучението в училищата се извършва на едноменен режим като са осигурени условия за целодневен обхват на учениците. Материално-техническата база на всяко едно училище и детска градина е в добро състояние за провеждане на нормален учебно - възпитателен процес. Капацитетът на сградите на училищата и детските градини не отговаря на броя обучаващи се в момента деца, т.е. биха могли да се поемат много повече деца в сега съществуващите училища и детски градини , ако липсваше демографският проблем. Изключение прави ДГ „Щастливо детство” Белослав и ДГ „Дора Габе” с.Езерово.

Училищата изпълняват своя план - прием с ученици предимно от територията на община Белослав. От учебната 2015/2016 г. в ОУ „Св.Патриарх Евтимий” Белослав се обучават ученици и от община Девня. В последните години като трайна тенденция се оказва прием на ученици в ПГ „Св.Димитър Солунски” от община Аксаково, община Девня и община Долни Чифлик.

2. Раждаемост в Община Белослав

По данни от ЕСГРАОН – Белослав, родените през 2010 г., които следва да постъпят в I клас през 2017 г. са 110 - за община Белослав. Трайна е тенденцията към намаляване броя на родените деца, които трябва да бъдат обхванати от образователната система.

Година	Гр.Белослав	С.Езерово	С.Страшимирово	С.Разделна	Общо
2008 г.	106	16	4	2	128
2009 г.	90	21	12	1	124
2010 г.	82	16	8	4	110
2011 г.	52	12	5	3	72
2012 г.	87	14	6	3	110
2013 г.	67	20	-	2	89
2014 г.	87	12	7	2	108
2015 г.	72	11	7	4	94

3. Медицинско обслужване

Във всички общински детски градини и училища са изградени и функционират здравни кабинети. Персоналът, осигуряващ медицинското обслужване е разпределен както следва:

- Медицински сестри в яслени групи - 7,25 бр.
- Медицински сестри в здравни кабинети – 7,75 бр.

4. Изводи

Анализът на общинската образователната структура налага следните **изводи**:

- Наличие на добре структурирана образователна мрежа.
- Съхранени традиции на местното население за получаване на качествено и перспективно образование.
- Наличие на достатъчен сграден фонд.
- Наличие на педагогически кадри с необходимото образование и професионална квалификация
- Обезпечено в значителна степен училищно здравеопазване.
- Училищната мрежа е обвързана с изискванията на пазара на труда и социално-икономическите характеристики на региона и отговаря на обективните демографски процеси, като отражение на социално – икономическия профил и състоянието на пазара на труда.
- Промяна в отношението на различните слоеве от обществото към образованието като ценност.
- Намаляване на децата в предучилищната и училищната възраст .
- Не достатъчно добре адаптирана среда в училищата и детските градини за деца с увреждания;

IV. АНАЛИЗ НА ГРУПИТЕ В РИСК В ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ.

1. Фактори, които пораждаат риск за различни групи от населението.

При първоначалния анализ на социо-демографската картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение, неравностойна

позиция на пазара на труда, многодетство, трайна липса на собственост и доходи в семейството, противообществени прояви, засягащи децата. На основата на тези характеристики се обособяват няколко рискови групи. Повечето от тях имат социално-икономически корени.

Основополагащ фактор за нормален стандарт на живот е размерът на доходите, който може да осигури всички останали сфери на живот. Засегнати от този фактор са всички групи от населението, но размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рисковите групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- безработица при хората в трудоспособна възраст;
- структура и численост на семейството;
- увреждане или здравословен проблем на член от семейството;
- липса на жилище.

2. Характеристика на рисковите групи в община Белослав.

При анализа на рисковите групи се констатирана липсата на достатъчно точни данни за броя на децата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск. Така например, само наличието на много деца в семейството не може да бъде предпоставка за социално изключване, ако към тази характеристика не са включени и други, като продължителна безработица, липса на жилище, ниско образование на родителите.

Характерно за България е споделената отговорност между членовете на разширеното семейство при предоставяне на грижата за децата, както на децата с увреждане, така и на децата в норма.

В общината е разпространена практиката понякога грижата за децата да се разпределя между различните поколения в рамките на семейството, където бабата и дядото вземат ръководната роля. Много често родителите реално отсъстват, тъй като са на работа и в други населени места или в чужбина.

По данни на отдел „Закрила на детето” в община Белослав не е налице тенденция да се настаняват за отглеждане в приемни семейства деца от етнически групи от други населени места, които са в потенциален риск. За периода 2014-2016г. настанените в приемни семейства деца са 4 деца, от които на възраст между 0 и 2 години – 3 деца. В голямата си част децата настанени в приемни семейства, не са посещавали детска градина, нямат елементарни битови и хигиенни навици и са в риск от отпадане от училище. За да се подпомогне превенцията на настаняването и да се създадат условия за тяхното социално включване, е нужно да се използват пълно ресурсите на образователната система. За целта е необходимо да са повиши ефективността на партньорство между двата сектора, тъй като ресурсите и на образователната система, и на социалните услуги не са достатъчни. Степента на ангажираност и отговорност на семейството е различна и е необходимо да се развива връзката с децата. Трябва да се развиват услуги за директна работа с цел превенция и реинтеграция чрез изграждане на родителски умения, предоставяне на алтернативни форми на грижа, използване на ресурсите на междусекторно партньорство с детските градини, училищата, ДСП и ДБТ.

Голяма част от трудностите при осъществяване на адекватни политики, мерки и услуги по закрила на детето са свързани с отговорностите по отношение на детето. Групите, които се формират във връзка с грижата или отсъствието на грижа за децата от страна на биологичните родители са:

- деца, чиито родители имат трудности при отглеждането им - липса на достатъчно възможности /доходи или родителски капацитет/;
- наличие на увреждане на детето;
- проблемно поведение на детето;
- деца с мярка за закрила;
- деца, настанени при близки и роднини.

Броят на децата от посочените групи по данни на Дирекция „Социално подпомагане” е следния:

- деца, чиито родители имат трудности при отглеждането им - липса на достатъчно възможности /доходи или родителски капацитет/ - 10 деца;
- наличие на увреждане на детето – 42 деца;
- деца с увреждания за които не се полагат достатъчно качествени грижи – 3 деца
- проблемно поведение на детето – 6 деца;
- деца с мярка за закрила -30 деца;
- деца, настанени при близки и роднини -7 деца.

Деца с увреждания

По предоставени данни от Отдел „Закрила на детето” в община Белослав към месец октомври 2016г. има регистрирани 42 деца с увреждане. В тази група са включени деца с физически, умствени, психически, сензорни и комплексни увреждания.

Независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители, които отглеждат дете с увреждане, направеният анализ показва, че все още основните затруднения на родителите са от финансово естество /осигуряване на лекарства, консумативи, лечение, рехабилитация /.

В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани с възможностите за включване и реализация. По-голяма част от децата с увреждания посещават детските градини и училищата. Те са обхванати от ресурсно подпомагане. С тях работят ресурсни учители, логопед и психолог.

Основните потребности на децата с увреждания са:

- достъп до образование в общообразователни училища;
- равен достъп до услуги;
- осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;
- придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- осигуряване на възможности за професионална квалификация;
- осигуряване на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждане;
- интеграция в общността.

Деца в многодетни семейства

По данни на Дирекция „Социално подпомагане” в Община Белослав има шестнадесет деца отглеждани в многодетни семейства. Всички те живеят в биологичните си семейства. В по-голямата си част именно децата в многодетните семейства от общината са от групата на нередовно посещаващите училище, както и от ранно отпадащите.

Деца на самотни родители

За анализирания период в община Белослав няма информация за деца на самотни родители.

Деца на непълнолетни и майки под 18 години

За анализирания период в община Белослав има 2 деца на майки под 18 години.

Деца, жертва на насилие

По данни на Отдел „Закрила на детето”, в община Белослав има регистриран случай за 5 деца жертва на насилие.

Деца, настанени при близки и роднини

Настаняването на деца при близки и роднини е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство и намира широко приложение през последните години. В Община Белослав има 7 деца, настанени при близки и роднини. Проблемите се отнасят до потребностите на децата да получават адекватни грижи и до потребностите на роднините и близките да бъдат подкрепяни при предоставяне на грижите за настанените при тях деца.

Деца с проблемно поведение

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община Белослав се осъществяват от **Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.**

В община Белослав за период от две години има регистрирани 17 деца с проблемно поведение, за които са образувани и разгледани Възпитателни дела.

Комисията участва като партньор в провеждането на спортни инициативи, призовавайки, че спортът е най-добрата превенция алтернатива на социално-негативното поведение на подрастващите.

МК оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и криминални прояви.

Към Комисията има определени обществени възпитатели, които оказват помощ на родителите или на лицата, които ги заместват, за корекции в поведението и когато е необходимо да се предотврати безнадзорност или извършването на противообществени прояви.

От 2016 година към МК функционира и консултативен кабинет към който има назначен психолог. Целта е ефективна корекционно-възпитателна работа, подкрепа и превантивна работа с деца с проблемно поведение.

Деца в риск от отпадане от училище

По данни предоставени от училищата в община Белослав за учебната 2016/2017

година има 15 деца, които са застрашени от отпадане от училище. За учебната 2014/2015 година са отпаднали 2 деца, а за учебната 2015/2016 година -5. Идентифицирането на децата, нередовно посещаващи училище, се усложнява от практиката педагогическите колективи да прикриват отсъствията им, за да се запази броят на учениците, тъй като от него зависят средствата за издръжка на съответното учебно заведение.

Основните проблеми, водещи до отпадане на децата от училище са:

- липса на мотивация на децата за посещаване на училище;
- занижен родителски контрол;
- неприемане на образованието като ценност;
- недостатъчни доходи на семейството и бедност.

Основните идентифицирани нужда са:

- включване на учениците в групи за допълнителна подготовка;
- увеличаване на възможностите за ангажиране свободното време на учениците;
- увеличаване на привлекателността на училището чрез разширяване на извънкласните занимания съгласно интересите на учениците;
- работа със семейството за развиване на мотивация за образование.

Брой деца и ученици в риск от социално изключване

По данни предоставени от училищата и детските градини в община Белослав за учебната 2016/2017 година има 17 ученици и 1 дете в риск от социална изолация. Разпределението е както следва:

№	Училища	Брой
1.	СОУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Белослав	10
2.	ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Белослав	3
3.	ПГ "Св. Димитър Солунски" гр. Белослав	0
4.	ОУ "Св. Кирил и Методий" с. Езерово	0
5.	НУ "Отец Паисий" гр. Белослав	4
	ОБЩО:	17

№	Детски градини	Брой
1.	ДГ "Първи юни" гр. Белослав	0
2.	ДГ "Щастливо детство" гр. Белослав	1
3.	ДГ "Дора Габе" с. Езерово	0
	ОБЩО:	1

V. Деца със специални образователни потребности

За учебната 2015/2016 г. на ресурсно подпомагане в община Белослав са били 22 деца. Към момента /учебната 2016/2017 година/ на ресурсно подпомагане в община Белослав има 30 деца, като за всяко дете със специални образователни потребности въз основа на училищния учебен план има разработен индивидуален учебен план, който се утвърждава със заповед на директора на съответното училище. Индивидуалният учебен план на учениците със специални образователни потребности може да съдържа само част от учебните предмети, определени в рамковия, типовия или в училищния учебен план. За обучението по всеки предмет от индивидуалния учебен план екипът е разработил индивидуална учебна програма, която се утвърждава от директора на училището. Индивидуалната учебна програма за учениците със специални образователни потребности е разработена въз основа на рамкови изисквания,

определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

За съжаление има деца, които срещат затруднения при усвояването на учебния материал, деца с трудно поведение и са в риск от отпадане от училище, но поради различни причини или предразсъдъци, родителите не желаят децата да ползват услугите на ресурсното подпомагане.

В голямата си част децата с увреждане и децата в риск са интегрирани в училищата и в детските градини, с изключение на тези с дълбока умствена изостаналост и тежки физически увреждания. Психологическата подкрепа за родителите се оказва основно от отдел Закрила на детето, което не е достатъчно.

VI. Деца с изяви дарби

С цел насърчаване на творческите заложби и потребности на деца с изяви дари, в Общинската програма за закрила на детето са заложи дейности за развитие на индивидуалните възможности и интереси на децата с изяви дарби. В общината има регистър за деца с изяви дарби, съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби. По данни на училищата за анализирания период има 37 деца класирани на първо, второ или трето място на конкурси, олимпиади или състезания в областта на науката, спорта и изкуството на национално и регионално равнище.

VII. Предизвикателства

Изхождайки от философията на приобщаващото образование, че всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа, Законът за предучилищното и училищното образование прави разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна.

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие, включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. осигуряване на общежитие;
11. поощряване с морални и материални награди;
12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
14. логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие се основава на анализа на информацията и наблюдението на обучението и развитието на всяко дете и ученик: знания, умения,

отношения; силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето; наличие на възможни рискови фактори; данни от диагностиката за училищна готовност; входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други. Това ще даде възможност да се достигне до всяко дете и ученик и да бъде подкрепено в ученето, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

- кариерно ориентиране на учениците- дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (чл. 180, ЗПУО);
- грижа за здравето- осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот(чл. 183, ЗПУО); ;
- поощряване с морални и материални награди- Децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение- детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес(чл. 185, ЗПУО);
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения- при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование(чл. 174,чл.5, ЗПУО); .
- логопедична работа

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на ЗПУО включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск;
3. с изявени дарби;
4. с хронични заболявания.

С въвеждането на ЗПУО групата деца, които ще се възползват от подкрепа е много по-широка от тази в досега действащите нормативни документи.

Дейности, които не могат да се извършат самостоятелно от всяко училище, а изискват координирана общинска политика са:

- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ресурсно подпомагане.

VIII.ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Конкретни мерки, които следва да се реализират за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Белослав са:

1.Подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата в община Белослав чрез назначаване на ресурсни учители, психолози, логопеди и чрез организиране на дейности за развитие на интересите и способностите на учениците в областта на науките, технологиите, изкуството и спорта.

2.Подкрепа за личностно развитие чрез предоставяне на интегрирани социални услуги чрез изпълнение на различни проекти по национални и европейски програми.

3.Откриване на **Център за подкрепа за личностно развитие в Община Белослав като държавно делегирана дейност**, в който да се организират дейности, подкрепящи обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности в областта на науките, технологиите, изкуството и спорта, ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности, педагогическа и психологическа подкрепа / чл.26,чл. 27, чл.28 и чл.49, ал.1, т.1, т. 4 и т. 5 / от Закона за предучилищно и училищно образование.

4.Реализиране на квалификационна дейност, насочена към разглеждане на теми за подкрепа за личностно развитие.

5.Разработване на действащ финансов механизъм, гарантиращ обезпечаване на дейности за подкрепа на личностно развитие чрез общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенция, здраве и социални услуги.

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на Община Белослав е утвърден от Общински съвет с Решение № 213 от Протокол № 17/17.11.2016г.